

Серуендеу картотекасы

Сәуір
(ересек топ)

Карточка 1

«Мұздың қозғалуын бақылау»

Міндеті: жансыз табиғаттағы әрбір маусымдық өзгерістер туралы жалпылама түсініктерді қалыптастыруды жалғастыру.

Бақылау барысы

Өзеннің жағдайына назар аударыңыз: мұз бен қардың жиналуы; мұз қабаттары қалқып жүретін су аймақтарын тазартқан полиниялар; судың түсі, мұз. «Мұз дрейфі» сөзін түсіндіріңіз.

Өзенге бара жатқанда орманда не көргеніңіз есіңізде ме?

Балабақша маңынан көктемнің қандай белгілерін байқадыңдар?

Өзендегі қыс пен көктемді қалай «күреседі»?

Көктемнің белгілерін бақылауды жалғастырыңыз.

Еңбек қызметі

Ауданды қысқы қоқыстардан тазарту.

Міндеті: еңбек дағдыларын және топтық жұмыс сезімін дамыту.

Қимылды ойын

«Өту - тұру»

Міндеті: балалардың жолдастық сезімін тәрбиелеу, ептілік пен зейінді дамыту. Ойын барысы: Ойыншылар бір-бірінен екі қадам қашықтықта екі бағанға тұрады. Әрқайсысында олар бір-бірінен қол ұзындығында тұрады. Бағандардың алдынан сызық сызылады. Оған екі доп қойылады. «Отыр» деген белгі бойынша барлығы аяқтарын айқастыра отырып отырады. «Өт» деген белгі бойынша бағандардағы біріншілер доптарды алып, артындағы отырғандарға бастарынан өткізеді, содан кейін олар тұрып, бағанға қарай бұрылады. Допты алған адам оны басынан асыра береді, сосын орнынан тұрады, сонымен қатар бағанаға қарай бұрылады, т.б. Допты дұрыс беріп, допты түсірмеген баған жеңеді.

Карточка 2

«Көктеректі бақылау»

Міндеті: көктерек туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Көктемнің нәзік шуағы көктеректің жасыл діңін жылытты. Жылтыр қоңыр қалпақшалар бүршіктен түсіп, түкті сырғалар өсе бастады. Ал олардың артында жасыл дірілдеген жапырақтар тербеледі.

Көктемде жапырақтар пайда болғанға дейін ағашта не өседі?

Ағаштың жапырақтары неге дірілдегенін есіңізде ме?

Ауаны бақылау.

Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз).

Еңбек қызметі

Аудандағы жолдарды сыпыру, былтырғы жапырақтарды жинау.

Міндеті: бірігіп жұмыс істеу қабілетін бекіту.

Қимылды ойын

«Допты тап»

Міндеті: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту.

Шарты: Барлық ойыншылар бір-біріне қарама-қарсы шеңберде тұрады. Бір ойыншы орталыққа айналады, бұл спикер. Ойыншылар қолдарын артына ұстайды. Бірінің қолына доп беріледі. Балалар бір-біріне допты арттарынан бере бастайды. Жүргізуші доп кімде екенін анықтауға тырысады. Ол ойыншылардың әрқайсысынан «қолдар» деп қолдарын көрсетуді сұрай алады. Ойыншы екі қолын алға созады, алақандарын жоғары көтереді. Доп кімде болса, не оны түсірген адам ортаға шығады, ал жүргізуші орнына келеді.

Карточка 3

«Жібіген жерлерді бақылау»

Міндеті: табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға үйрету.

Бақылау барысы

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

Көктемде табиғатта қандай өзгерістер болды?

Сіз өзіңіз үшін не байқадыңыз?

Көктемнің келуімен қар қалай өзгерді?

Сіз қай жерлерде еріген дақтарды байқадыңыз?

Неліктен еріген дақтар барлық жерде пайда болмады?

Адамдардың киімдерін бақылау.

Көктемнің келуімен ауа температурасы қалай өзгерді? Неліктен адамдар жеңіл киіне бастайды?

Еңбек қызметі

Қар ерігеннен кейін аумақты тазалау.

Міндеті: тазалыққа, тәртіпке баулу.

Қимылды ойын

«Карусель»

Міндеті: балалардың қозғалыс ырғағын және оларды сөзбен үйлестіру қабілетін дамыту.

Шарты: Ойыншылар шеңбер жасап тұрады. Педагог балаларға ұштары байланған бауды береді. Оң қолымен бауды ұстаған балалар солға бұрылып, өлеңді айтады: «Әрең, әрең, әрең, әрең дегенде, карусель айналдырды. Содан кейін айнала, айнала, бәрі жүгіреді, жүгіреді, жүгіреді ». Өлең мәтініне сәйкес балалар шеңбер бойымен жүріп, алдымен баяу, сосын жылдамырақ, сосын жүгіреді. Жүгіру кезінде тәрбиеші: «Жарайды» дейді. Балалар шеңбер бойымен 2 рет жүгіреді, тәрбиеші: «Бұрыл» деп қозғалыс бағытын өзгертеді. Ойыншылар шеңберге айналады, сол қолымен сымнан жылдам ұстап, басқа бағытта жүгіреді. Содан кейін мұғалім балалармен жалғастырады: «Тыныш, тыныш, оны жазбаңыз, карусельді тоқтатыңыз. Бір, екі, бір, екі, ойын бітті!». Карусельдің қимылдары барған сайын баяулауда. «Ойын аяқталды» дегенде балалар бауды жерге түсіріп, таралады.

Карточка 4

«Тоқылдақты бақылау»

Міндеті: құстың сыртқы түрі, әдет-ғұрыптары және мекендеу ортасы туралы білімдерін кеңейту.

Бақылау барысы

Тоқылдақ ерте көктемде не жегенді ұнатады? (Қайың шырыны.)

Тоқылдаққа қабықтың астынан жәндіктерді алуға не көмектеседі?

Тоқылдақ ұяны қалай салады?

Тоқылдақ неге ұқсайды? Неліктен тоқылдақтарды «орман тәртіптілері» деп атайды?

Көктемнің белгілерін және ауа-райының өзгеруін бақылауды жалғастырыңыз.

Қар жоқтың қасы. Неліктен?

«Көктем туралы керісінше айт» дидактикалық ойыны - сөздерге антонимдерді тандап үйрену.

Көктем:

- ☐ Ерте – кеш
- ☐ Тыңдаусыз – достық
- ☐ Жылы – суық
- ☐ Көңілді – мұңды.

Еңбек қызметі

Аумақты қалған қардан және қоқыстан тазарту.

Міндеті: аумақта тазалыққа, тәртіпке баулу.

Қимылды ойын

«Тышқанға арналған қақпан»

Міндеті: балалардың өзін-өзі бақылауын, қимылдарын сөзбен үйлестіру қабілетін, ептілігін дамыту.

Шарты: Ойыншылар екі тең емес топқа бөлінеді. Кіші шеңбер құрайды - «тышқан қақпан», қалған «тышқандар» - олар шеңбердің сыртында. Тышқан қақпағын бейнелейтін ойыншылар қол ұстасып, шеңбер бойымен жүре бастайды: «Ой, тышқандар қалай шаршады, олар бәрін кемірді, бәрін жеді. Абайлаңыздар, алаяқтар, біз сізге жетеміз. Біз сізге тышқан қақпандарын орнатамыз және барлығын қазір ұстаймыз ». Балалар тоқтап, қолдарын жоғары көтеріп, қақпаны құрайды. Тышқандар тышқан қақпанына кіріп-шығады. Тәрбиешінің айтуы бойынша: «қол шапалақтаңдар», шеңберде тұрған балалар қолдарын түсіріп, еңкейеді - тышқан қақпан тарс жабылды. Шеңберден жүгіріп шығуға үлгермеген ойыншылар ұсталды деп саналады. Ұсталған тышқандар шеңбер бойымен қозғалып, тышқан қақпағының көлемін үлкейтеді. Тышқандардың көпшілігі ұсталғанда, балалар рөлдерін ауыстырады.

Карточка 5

«Желді бақылау»

Міндеті: маусымдық өзгерістер туралы жалпыланған идеяларды бекіту.

Бақылау барысы

Жел - ауаның қозғалысы. Ол көзге көрінбейді, бірақ біз оны тыныс алу, заттардың қозғалысы (ағаштардың тербелуі, жапырақтары, қағаз шыбындары және т.б.) арқылы сезінеміз. Жел өсімдіктердің тозандануына, тұқымдардың таралуына, желкенді яхталардың қозғалысына ықпал етеді. Адамға қатты ыстыққа шыдауға көмектеседі (жел соғып, тыныс алу жақсарды). Сонымен бірге өте қатты желдер дауылдарды, дауылдарды, дауылдарды әкеледі, бұл кейде адам мекенінің бұзылуына және теңіз кемелерінің апатқа ұшырауына әкеледі.

Балаларға ағаштар көктемде шырын аға бастайтынын түсіндіру. Сіздің аймағыңыздан қабығындағы жарықшақтан шырын ағып жатқан ағашты тауып алыңыз және «тәттілерді» жақсы көретін жәндіктердің жарықшақ маңында жиналатынына назар аударыңыз. Балаларға оның жылы болғанын, топырақтағы еріген заттары бар судың дің бойымен бүршіктерге көтерілетінін, олардың жанданып, жапырақтардың гүлдейтінін түсіндіру.

Еңбек қызметі

Жолдарды тазалау.

Міндеті: еңбекке деген құштарлығын тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Біз көңілді балалармыз»

Міндеті: Балалардың ауызша белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасау қабілетін дамыту.

Шарты: Балалар ойын алаңының бір жағында тұрады. Олардың алдынан сызық сызылады. Қарама-қарсы жаққа да сызық сызылады. Балалардың бүйірінде, ортада, екі қатардың арасында мұғалім тағайындаған қақпан бар. Балалар бір ауыздан: «Біз көңілді балалармыз, жүгіргенді, секіргенді жақсы көреміз, жарайды, бізді қуып жетіп көріңіз. Бір, екі, үш, ұста!» «Ұста» деген сөзден кейін балалар ойын алаңының арғы жағына жүгіреді, ал жүгіргендерді қуып жетеді. Ойыншы сызықты кесіп өткенге дейін қақпанға тиген адам ұсталды деп есептеледі және қақпанның жанына отырады. 2-3 жүгіруден кейін ұсталғандары қайталанып, жаңа қақпан тандалады. Ережелер: «Ұстау» сөзінен кейін ғана екінші жаққа өтуге болады. Тұзақ тиген адам шетке қарай жылжиды. Арғы бетке, сызықтан асып кеткен адамды ұстау мүмкін емес. Опциялар: Екінші тұзақты енгізіңіз. Қашып бара жатқандардың жолында кедергілер бар - объектілер арасында жүгіру.

Карточка 6

«Қайың бүршіктерін бақылау»

Міндеті: көктем мезгілінде қайың және оның ерекшеліктерімен таныстыруды жалғастыру.

Бақылау барысы

- Бүйрекке не болды?

- Көктемде ағаштар қандай күйде болады? ояту.)

Бүршікті бақылау

Балаларды учаскенің қай бөлігі тезірек кебетінін көруге шақырыңыз (сазды топырақпен немесе құмды топырақпен). Сазды топырақ суды қатты ұстайтынын, сондықтан ұзақ уақыт кеуіп кетпейтінін, ал құмды топырақ судың өтуіне мүмкіндік беретінін, сондықтан тез кебетінін түсіндіру. Сазды топырақта өсімдіктер аз болатынына назар аударыңыз, бірақ құмды топырақта өсімдіктер ертерек пайда болады, бірақ кейін тез кебеді.

Еңбек қызметі

Жабық өсімдіктерді суару үшін еріген суды дайындау; сайттан қалдықтарды шығару.

Міндеті: әр баланың еңбекке қатысуын қамтамасыз ету.

Қимылды ойын

«Табын мен қасқыр»

Міндеті: сигнал бойынша қозғалыстарды орындау қабілетін дамыту.

Сипаттама: Учаскенің бір жағында шеңберлер мен шаршылар сызылған. Бұл ғимараттар: бұзау қора, ат қора. Қалған бөлігін «шалғындық» алып жатыр. Қарама-қарсы жақтағы бұрыштардың бірінде «қасқыр ұясы» (шеңберде) орналасқан. Тәрбиеші ойыншылардың бірін «қойшы», екіншісін «қасқыр» етіп тағайындайды, ол ұяда. Қалған балалар қорада, тиісті бөлмелерде тұрған жылқылар мен бұзауларды бейнелейді. Тәрбиешінің белгісі бойынша «қойшы» кезек-кезек бұзау қорасының, қоралардың «есіктеріне» жақындап, оларды ашады. Түйіндей ойнап, бүкіл отарды шалғынға алып шығады. Артынан өзі жүреді. Ойыншылар үй жануарларына еліктейді, шөпті тістейді, жүгіреді, бір жерден екінші жерге жылжып, қасқырдың ұясына жақындайды. «Қасқыр», - дейді тәрбиеші, барлығы қойшыға жүгіріп, оның артында тұрады. Қойшыға жете алмағандарды қасқыр ұстап алып, ұяға апарды. Қойшы отарды қораға апарып, әркім өз орындарына орналастырады.

Карточка 7

«Жәндіктерді бақылау»

Міндеті: жәндіктер туралы білімдерін кеңейту.

Бақылау барысы

Балаларды жәндіктерді табуға шақырыңыз. Құстардың келуі мен жәндіктердің пайда болуы арасындағы байланысты орнату. Сәуір айы тірі және жансыз табиғатта бәрі оянатын ай (біз үшін мамыр) деген қорытындыға балаларды жеткізіңіз.

Талды бақылау. Талда ақ «қозылар» пайда болғанын ескеріңіз.

Еңбек қызметі

Тұқым себу үшін атыздарды дайындау.

Міндеті: еңбексүйгіштік пен бастаған істі аяғына дейін жеткізуге деген ұмтылысты дамыту.

Қимылды ойын

«Қаздар аққулар»

Міндеті: балалардың өзін-өзі бақылауын, қимылдарды қимылмен орындай білуін дамыту.

Шарты: Учаскенің бір шетінде қаздар орналасқан «үй» сызығы, қарсы шетінде қойшы. Үйдің бүйірінде «қасқырдың ұясы» бар. Қалған жері «шалғындық». Мұғалім бірін қойшы, бірін қасқыр етіп тағайындайды, қалғандары қаз болып шығады. Қойшы қаздарды шабындыққа айдап шығады. Қаздар шабындықпен жүріп, ұшып келеді. Қойшы оларды «Қаздар, қаздар» деп атайды. Қаздар: «Га-га-ха» деп жауап береді. «Тамақ алғың келе ме?» «Ия ия ия». «Сондықтан ұшыңыз». «Бізге рұқсат жоқ. Сұр қасқыр тау астында жатыр және бізді үйге жібермейді ». «Сондықтан қалағаныңызша ұшыңыз, қанатыңызға қамқорлық жасаңыз». Қанаттарын жайған қаздар шабындық арқылы үйге ұшып келеді, ал қасқыр жүгіріп шығып, олардың жолын жауып, мүмкіндігінше көп қазды ұстауға тырысады (қолмен ұстаңыз). Қасқыр ұсталған қаздарды үйіне алып кетеді. 3-4 жүгіруден кейін ұсталғандардың саны есептеледі, содан кейін жаңа қасқыр мен қойшы тағайындалады.

Карточка 8

«Күнді бақылау»

Міндеті: ауа-райының белгілі бір белгілері, флора мен фауна тіршілігіндегі маусымдық өзгерістер, күннің тірі және жансыз табиғатқа әсері арасындағы байланысты анықтауға көмектесу.

Бақылау барысы

Ауа-райын анықтайтын ең маңызды фактор күн – тіршілік көзі, жарық және энергия. Көктемде күн жоғары көтеріле бастайды, ол жерді жылытады, сондықтан ауа райы жылы болады.

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

Серуеннен оралғанда, күннің қайда екенін байқайсыз ба?

Неліктен көктем келді деп ойлайсың?

Күн ұзақ және ұзақ жарқырап тұрғанда өсімдіктерге не болады?

Қар ерігеннен кейін құлаған жапырақтарды байқау.

Күзде олардың қандай болғанын есте сақтаңыз, салыстырыңыз, өзгерістерді белгілеңіз. Жапырақтардағы барлық құнды қоректік заттардың жерге қайта оралатынын балаларға түсіндіру. Ағаштардың тамыры тамақ береді, ал ағаш өседі.

Еңбек қызметі

Жолдарды қоқыстан және қардан тазарту.

Міндеті: Бір-біріне көмектесе отырып, бірлесіп жұмыс істеуге құштарлығын дамыту.

Қимылды ойын

«Таспаны кім тезірек шешеді»

Міндеті: балаларда өзін-өзі бақылауды және сигнал бойынша әрекет ету қабілетін дамыту.

Шарты: Ойын алаңында сызық сызылады, одан әрі балалар 4-5 адамнан тұратын бірнеше бағандарға сапқа тұрады. Бағандарға қарама-қарсы 10-15 қадам қашықтықта арқан созылады, биіктігі балалардың көтерілген қолдарынан 15 см жоғары. Бұл арқанға әр бағанға қарсы лента қойылады. «Жүгір» деген белгі бойынша бағандарда бірінші тұрғандардың барлығы лентасына қарай жүгіріп, секіріп, оны арқаннан тартып алады. Таспаны бірінші алып тастаған адам жеңімпаз болып саналады. Таспалар қайтадан ілінеді, бағанда бірінші болғандар соңында тұрады, ал қалғандары сапқа қарай жылжиды. Белгі бойынша келесі балалар жүгіреді. Және т.б. Әр бағандағы ұтыстар есептеледі.

Карточка 9

«Теректі бақылау»

Міндеті: учаскедегі ағаштармен таныстыруды жалғастыру.

Бақылау барысы

Педагог балаларды ағашқа апарып, сұрақтар қояды.

Бұл ағаштың аты қалай?

Сіз қалай білдіңіз?

Сізге теректің қандай бөліктері таныс?

Көктемде теректе үлкен бүршіктер ісінеді. Олардан жабысқақ қабық жерге түскенде, хош иісті жылтыр жапырақтар ашылады. Жапырақтары тез және жабайы гүлдейді. Таңертең ағаш әлі жапырақсыз, бірақ түсте тәж жарқырап, жайылған жапырақтармен жарқырайды. Терек жапырақтары бүйірлерінен сәл қысылған ұзын жапырақшаларға ілініп тұрады, сондықтан жапырақтары өте қозғалмалы: олар желдің жеңіл екпінімен де дірілдейді және дірілдейді. Қалалардағы басқа ағаштарға қарағанда теректер жиі отырғызылады, өйткені олар ауаны шаң мен күйеден тамаша тазартады және басқа ағаштарға қарағанда атмосфераға оттегін көбірек бөледі. Бір теректен үш линден, төрт қарағай және жеті шырша өседі. Олар қарапайым және тез өседі.

Көлеңкеге бақылау жасау. Күннің шуақты күні балалардың назарын үнемі олардың соңынан еріп тұратын қараңғы көлеңке нүктесіне аударыңыз. Ол қайдан? Мұндай қара дақтар тағы қай жерде бар? (Мүмкіндігінше көп табыңыз). Балалардың көлеңкелері қалай көрінеді? Балаларды өз көлеңкесін қуып жетуге шақырыңыз. Неліктен бұл мүмкін емес? Өзгенің көлеңкесін қуып жету мүмкін бе? Бұны қалай істейді?

Еңбек қызметі

Таяқтарды, сынған бұтақтарды және құрғақ жапырақтарды жинау.

Міндеті: еңбекке деген құштарлығын арттыру, жұмысты таза, ұқыпты орындау.

Қимылды ойын

«Орындарыңызға асығыңыз»

Міндеті: кеңістікте бағдарлауды, сигнал бойынша қозғалыстарды орындау қабілетін дамыту.

Шарты: Балалар шеңбер бойына қол созып тұрады, әр адамның орны затпен белгіленеді. «Жүгіру» сөзінде балалар шеңберден шығып, бүкіл ойын алаңында серуендейді, жүгіреді немесе секіреді. Тәрбиеші бір элементті алып тастайды. «Орындарыңа отырыңдар» деген сөзден кейін барлық балалар шеңбер бойымен жүгіріп, бос орындарға отырады. Қалған адамға балалар бір ауыздан: «Ваня, Ваня, есінеме, тез орныңа кел!» - деді.

Карточка 10

«Ауа райын бақылау»

Міндеті: көктемде табиғаттың өзгеруі Жердің Күнді айналуымен байланысты екендігі туралы түсінік қалыптастыру.

Бақылау барысы

Көктемнің келуімен не өзгерді?

Аспанда не жиі көріне бастады?

Бақшада не өзгерді?

Неліктен қар барлық жерде емес, ұсақ-түйек болып ериді деп ойлайсыңдар?

Балаларды «Қыс көктемді қорқытады, бірақ еріп кетеді» деген сөзді қалай түсінетіндерін түсіндіруге шақырыңыз?

Жаңбырды бақылау.

Жылы көктемгі жаңбыр мен тірі табиғаттың оянуы арасындағы байланысты көруге үйреніңіз: кішкентай жапырақтар үлкейеді, жас шөптер өседі, одуванчик гүлдей бастайды, жауын құрттары пайда болады. Олардың пайда болу себебін түсіндіріңіз.

Еңбек қызметі

Экологиялық жолды тазалау.

Міндеті: өз жұмысының нәтижесін көруге үйрету.

Қимылды ойын

«Тұзақ, таспаны ал»

Міндеті: балалардың ептілігін, зерделілігін дамыту.

Шарты: Ойыншылар шеңберге тұрады, әрқайсысы белбеуінің артына немесе жағасының артына лентадан алады. Шеңбердің ортасында қақпан бар. «Жүгір» деген белгі бойынша балалар қашып кетеді, ал қақпан біреудің таспасын жұлып алуға тырысады. Лентасынан айырылған адам шетке жылжиды. «Бір, екі, үш, тез шеңберге жүгір» деген белгі бойынша балалар шеңберге тұрады. Ұстаушы ленталардың санын санап, балаларға қайтарады. Ойын жаңа тұзақпен басталады.

Карточка 11

«Күннің биіктігін бақылау»

Міндеті: Күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар және адамдар тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы және ұзағырақ болады. Жылу қарды ерітеді, жерді жылытады және еріген жерлерді жасайды. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болады? (Қоршаған ортадағы байланыстар туралы ойларын бекіту, бекіту.) Күн қай жерде шығып, қай жерде батады? Бұлтты бақылау.

Бұлттар бір-біріне ұқсамайды, олар үнемі пішінін өзгертеді. Бұлттарға қарап, олардың қалай көрінетінін айтуды ұсыныңыз.

Еңбек қызметі

Учаскенің айналасындағы бордюрді тазалауда сыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру.

Міндеті: үлкендерге көмектесуге деген құлшынысын дамыту.

Қимылды ойын

«Аңшылар мен қояндар»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Қояндар алаңның қарама-қарсы жағында орналасқан «күзендерде» отырады. «Аңшылар» аумақты аралап, «қояндарды» іздеп жүргендей кейіп танытады, содан кейін өз орындарына барып, «ағаштардың» (орындықтар, орындықтар) артына тығылады.

«Қояндар» платформаға шығып, секіреді. «Аңшы!» сөзіне «Қояндар» өздерінің «күзендеріне» жүгіреді, «аңшылардың» бірі допты олардың аяғына бағыттайды, ал кім соққан болса, соны өзімен бірге алып кетеді. «Қояндар» қайтадан орманға шығады, ал «аңшы» оларды қайтадан аулайды, бірақ допты екінші қолымен лақтырады. Ойын қайталанған кезде жаңа «аңшылар» таңдалады.

Карточка 12

«Көшіп жүрген құстарды бақылау»

Міндеті: құйрық туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Адамдар құйрықты «мұз жарғыш» деп атайды - оның келу күні мұздың қозғалуымен сәйкес келеді. Олар «құйрық құйрығымен сындырады» дейді.

Құс кішкентай, сұр, қара «галстукпен»; аяқтар биік және жұқа; құйрығы ұзын, құйрығын үнемі шайқайды; атауы сондықтан. Дауыс ұшқанда да, жерде де естіледі. Ол «дрейфтерде» ұсақ жәндіктерді жинау арқылы қоректенеді. Құйрық құйрық ұяларын су қоймаларының жанында жасайды.

Еңбек қызметі:

Бұталарды кесу, компост шұңқырына бұтақтарды алып тастау.

Міндеті: Бірлесіп жұмыс істеуге деген құштарлығын қалыптастыру.

Қимылды ойын

«Аю мен аралар»

Міндеті: балаларды гимнастика қабырғасынан түсуге үйрету.

Шарты: Ара ұясы (гимнастикалық қабырға немесе мұнара) алаңның бір жағында орналасқан. Қарама-қарсы жағында шалғын. Бүйір жағында аюдың үйі бар. Ойынға бір мезетте 12-15 адамнан аспайды. Ойыншылар 2 тең емес топқа бөлінеді. Олардың көпшілігі ұяда өмір сүретін аралар. Аюлар ұяда. Алдын ала дайындалған белгі бойынша аралар ұядан ұшып шығады (гимнастикалық қабырғадан түсіп), бал мен шуыл үшін шалғынға ұшады. Ұшып кеткен бойда аюлар ұядан жүгіріп шығып, ұяға (қабырғаға өрмелеп) шығып, бал жейді. Тәрбиеші «қонжық» белгісін берген бойда аралар ұяға ұшады, ал аюлар ұяға қашады. Жасырынып үлгермегендерді аралар шағып алады (қолдарымен ұстайды). Содан кейін ойын қайта жалғасады. Шаншылған аюлар келесі ойынға қатыспайды.

Карточка 13

«Шетенді бақылау»

Міндеті: шетен туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Неліктен шетен қарапайым ағаш деп аталады? (Көлеңкеде және ашық жерлерде өзін жақсы сезінеді, аязды қысқа үйренеді.)

Қандай жануарлар шетен жидектерін жақсы көреді? (Бұлан, кірпі, тиін, бурундуки, бұқалар, балауыз қанаттары.)

Неліктен құстар шетен жидектерін жерге тастайды? (Олар консервілер сияқты қардың астында жатады, ал көктемде олар тасталған жидектерді табады, ал тәттілер дайын.)

Роуэн адамдарға не береді? (Жидектерден тосап, тосап, бал, ағаштан ыдыс, бұтақтардан әдемі себеттер тоқылады).

Еңбек әрекеті: Ағаш отырғызу.

Міндеті: ағаш отырғызуға, өсіруге деген құштарлығын қалыптастыру.

Қимылды ойын

«Шұңқырдағы қасқыр»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: алаңның (залдың) бойымен бір-бірінен шамамен 100 см қашықтықта екі параллель сызықпен арық белгіленеді. Оның ішінде жүргізуші бар – қасқыр. Қалған балалары ешкі. Олар үйде тұрады (залдың шекарасы бойындағы сызықтан тыс жерде тұрады). Залдың қарама-қарсы жағында өрісті сызық бөліп тұр. «Ешкі далада, қасқыр арықта!» деген сөзге. балалар үйден далаға жүгіріп, жол бойындағы арықтан секіреді. Қасқыр арықта жүгіріп, секірген ешкілерді сұртуға тырысады. Майлысы жағына қарай жүреді. Тәрбиеші: «Ешкілер, үйге қайтыңдар!» дейді. Ешкілер жол бойындағы арықтан секіріп, үйлеріне жүгіреді. 2-3 сызықшадан кейін басқа жүргізуші таңдалады немесе тағайындалады.

Карточка 14
«Талды бақылау»

Міндеті: талдың өзіне тән белгілерімен таныстыру.

Бақылау барысы

Учаскедегі тал бұтасын қарап шығыңыз және мұғалімнің сұрақтарына жауап беріңіз.

Қайың, шетен, талды қандай белгілер арқылы тануға болады?

Талдың қандай ерекшеліктерін байқадыңыз?

Тал - бұта ма, әлде ағаш па? Неліктен?

Еңбек қызметі

Аймақты қоқыстан тазарту.

Міндеті: Бірлесе жұмыс істеуге, бірлесе күш салу арқылы тапсырманы орындауға үйрету.

Қимылды ойын

«Бақалар мен құтандар»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Бақалар мекендейтін батпақтың (тік төртбұрыш, шаршы немесе шеңбер) шекаралары текшелермен (бір жағы 20 см) белгіленеді, олардың арасына арқандар тартылады. Арқанның ұштарында құм салынған қаптар бар. Алыстан құстың ұясы бар. Бақалар батпақта секіріп, серуендейді. Батыр (көсем) ұясында тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша ол аяқтарын жоғары көтеріп, батпаққа барады, арқаннан өтіп, бақаларды ұстайды. Бақалар құтаннан қашып кетеді - олар батпақтан секіреді. Құтан ұсталған бақаларды үйіне апарады. (Олар жаңа құтан таңдағанша сонда қалады.) Егер бақалардың бәрі батпақтан секіріп үлгерсе, ал құтан ешкімді ұстамаса, ол жалғыз өзі үйіне қайтады. 2-3 ойыннан кейін жаңа құтан таңдалады.

Карточка 15

«Ауа райын бақылау»

Міндеті: табиғаттың маусымдық өзгерістері туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Көктемнің келуімен не өзгерді? Күндер ұзара бастады, күн жиі көріне бастады және тек жарқырап қана қоймай, сонымен қатар жылына бастады.

Бақшада не өзгерді? (Жібiген дақтар пайда болды.)

Қалай ойлайсындар, неге қар барлық жерде еріген жоқ, бірақ ұсақ-түйек болып жатыр?

Жақында оңтүстіктен құстар ұшып келеді, ал ағаштарға құс үйлерін іліп қойсақ, оларда өмір сүргісі келеді. Олар әр таң сайын әндерімен көңілімізді көтеріп, бізді қуантады. Олар ағаш діндері мен төсектеріндегі зиянкестерді жейді.

Қандай зиянкес жәндіктерді білесіңдер? Құмырсқа зиянкес пе? (Жоқ, ол медбике.)

Ағаштарда қандай өзгерістер болды? (Бүршіктер ісіне бастады.)

Қыста бүршіктер неге ісінбейді? (Аю сияқты ағаш қыста ұйықтайды, күн жылы бастағанда оянып, еріген сумен қоректенеді.)

Еңбек қызметі

Жолдарды құммен себу (бақшада).

Міндеті: ұлдарды қыздарды құрметтеуге және қиынырақ жұмысты орындауға үйрету (құм шелектерді көтеру).

Қимылды ойын

«Сұңқар мен көгершін»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Учаскенің қарама-қарсы жағындағы сызықтар көгершін үйлерін көрсетеді. Үйлердің арасында сұңқар (жетекші) бар. Балалардың бәрі көгершін. Олар алаңның бір жағында саптың артында тұрады. Сұңқар: «Көгершіндер, ұшындар!» деп айғайлайды. көгершіндер сұңқарға ілінбеуге тырысып, бір үйден екінші үйге ұшады (жүгіреді). Сұңқар қолымен ұстаған адам шетке қарай жылжиды. 3 көгершін ұсталса, тағы бір сұңқар таңдалады.

Карточка 16

«Сауысқанды бақылау»

Міндеті: көктем туралы және жылдың осы мезгіліндегі құстардың мінез-құлқы туралы түсініктерін кеңейту.

Бақылау барысы

Күн барған сайын жылынып, қар еріп, жан-жағындағы бұлақтар әнін шырқайды. Балалар судың шуын тыңдап, «у-у-у!» дейді. Олар ағаш жаңқаларын, бұтақтарды және қағаз қайықтарды ағындармен төмен түсіреді.

Құстар асханасына көптеген құстар жиналды.

Қандай құстарды көріп тұрсыңдар?

Неліктен олар бақытты деп ойлайсыз?

Сағанға назар аударыңыз, ол да көктемде қалай қуанады, әнін көңілді айтады.

Құстардың мінезінен қандай ерекшелік байқадың?

Құстарға азық алу қиын екенін түсіндіре отырып, қоректендіргішке азық құюды ұсыныңыз.

Еңбек қызметі

Учаскедегі қоқыстарды жинау.

Міндеті: Бірлесіп жұмыс істеуге құштарлығын тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Құстар мен тор»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Балалар екі топқа бөлінеді. Біреуі ойын алаңының ортасында шеңбер құрады (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді) - бұл тор. Тағы бір топша - құстар. Педагог: «Торды аш!» дейді. Тор құрып тұрған балалар қолдарын көтереді. Құстар торға (шеңберге) ұшып, бірден одан ұшып шығады. Тәрбиеші: «Торды жабыңдар!» дейді. балалар бас тартады. Торда қалған құстар ұсталған болып саналады. Олар шеңберге тұрады. Шаршы үлкейіп, 1-3 құс қалғанша ойын жалғасады. Содан кейін балалар рөлдерді ауыстырады.

Карточка 17

«Тазалаушының жұмысын бақылау»

Міндеті: көмектесуге деген ынтасын, еңбек нәтижесін бағалай білуді дамыту.

Бақылау барысы

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

Жолдарды кім тазартады?

Тазалаушы не істейді?

Біз немен, қандай құрал-жабдықтармен жұмыс істейміз?

Еңбек қызметі

Ауданда тәртіпті қалпына келтіру.

Міндеті: ұжымдық жұмысты ұйымдастыру.

Қимылды ойын

«Доп кімде»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Балалар шеңбер құрып тұрады. Олар жүргізушіні таңдайды (ол шеңбердің ортасында тұрады), қалғандары бір-біріне қарай тығыз қозғалады. Балалар шеңбер бойымен допты арттарынан береді. Жүргізуші доп кімде екенін анықтауға тырысады, ол «Қолдар!» дейді. ал сөйлейтін адам екі қолын, алақандарын жоғары көрсетуі керек. Жүргізуші дұрыс тапса, допты алып, шеңберге тұрады.

Карточка 18

«Терек бүршіктерін бақылау»

Міндеті: учаскедегі ағаштармен танысуды жалғастыру.

Бақылау барысы

Балаларды теректің бүршіктерін қарап, қыста көрген бүршіктермен салыстыруға шақырыңыз.

Бүйректерге не болды?

Бүйректің түсі қандай?

Бүйректен не шығады?

Жапырақтары қандай түсті?

Еңбек қызметі

Аймақты тазалау, бұтақтарды, ескі жапырақтарды жинау.

Міндеті: бірлесе жұмыс істеуге, бір-бірімен қарым-қатынас жасау қуанышын сезінуге ұмтылуға ықпал ету.

Қимылды ойын

«Жапалақ»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Участкеде үкі ұясы белгіленген. Қалғандары тышқандар, қателіктер, көбелектер. «Күн!» сигналы бойынша. - барлығы жүріп, жүгіріп келеді. Біраз уақыттан кейін «Түн!» сигналы естіледі. және барлығы топ оларды тапқан позицияда қалып, қатып қалады. Үкі оянып, ұядан ұшып, көшкенді ұясына алып кетеді.

Карточка 19

«Көгершінді бақылау»

Міндеті: Құстардың сыртқы түрі, олардың әдеттері мен тіршілік ету ортасы туралы білімдерін кеңейту.

Бақылау барысы

Педагог балалармен әңгіме ұйымдастырып, сұрақтар қояды.

Бұл құс қалай аталады?

Ол қандай түсті болуы мүмкін?

Қандай өлшем?

Көгершін қоныс аударатын құс па?

Көгершіндер қандай пайда әкеледі?

Олар ұяларын қайда салады?

Көгершін неге пошташы деп аталады?

Шырылдаған ақсақал туралы, шырылдаған торғай туралы, көгершіннің шырылдағанын айтады.

Еңбек қызметі

Ауданды қар мен қоқыстан ұжымдық тазалау.

Міндеті: аумақта тазалыққа, тәртіпке баулу.

Қимылды ойын

«Үйсіз қоян»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Ойыншылардың арасынан «аңшы» мен «қаңғыбас қоян» таңдалады.

Қалған балалар - қояндар - үйлерде орналасқан (жерге сызылған шеңберлер).

Үйсіз қоян аңшыдан қашады. Қоян біреудің үйіне кіріп қашып құтыла алады,

бірақ шеңберде тұрған қоян үйсіз қоянға айналады және дереу қашуы керек.

2-3 минуттан кейін мұғалім аңшыны ауыстырады.

Карточка 20

«Қараторғайды бақылау»

Міндеті: балалардың назарын жұлдызқұрттардың сыртқы түріне, олардың сыртқы түрі мен мінез-құлқына аудару.

Бақылау барысы

Балаларға қараторғайдың жылы аймақтардан ерте келетін қонақтардың бірі екенін айтыңыз.

Қараторғай - үлкен денелі және қысқа мойынды кішкентай құс. Қараторғайдың аяқтары қалың және күшті, ал саусақтарында үлкен тырнақтар бар. Тұмсығы жіңішке, ұзын, аздап төмен иілген. Қараторғайдың түсі өзгереді. Көктемде ол қара түсті металл реңктері бар. Күнде оның қауырсындары әртүрлі жасыл, күлгін және күлгін реңктерде жарқырайды. Тұмсығы сары, аяқтары қоңыр-қызыл. Күзде түлеп ұшқаннан кейін оның қауырсындары ала-алаң болады. Қараторғай адамдардан қорықпайды және құс үйлеріне ықыласпен қоныстанады. Көбінесе олар тұмсықтарын топыраққа тығып, зиянды дернәсілдерді, шыбын-шіркейлерді, шұңқырларды, ұлуларды жұлып алып, жермен қоректенеді. Әйел балапандарын шығарып жатса, еркек ән айтады. Жаздың басына қарай балапандар ұядан ұшып шығады. Жазда жұлдызқұрттар құрттарды жояды, сонымен қатар піскен шие мен алмұртпен тойлауды ұнатады. Қыста жұлдызқұрттар Африкаға, Грекияға, Италияға ұшады

Еңбек қызметі

Ауданды қар мен қоқыстан ұжымдық тазалау.

Міндеті: аумақта тазалыққа, тәртіпке баулу.

Қимылды ойын

«Өтіңіз - тұрыңыз»

Міндеті: балалардың жолдастық сезімін тәрбиелеу, ептілік пен зейінді дамыту.

Шарты: Ойыншылар бір-бірінен екі қадам қашықтықта екі бағанға тұрады. Әрқайсысында олар бір-бірінен қол ұзындығында тұрады. Бағандардың алдынан сызық сызылады. Оған екі доп қойылады. «Отыр» деген белгі бойынша барлығы аяқтарын айқастыра отырып отырады. «Өт» деген белгі бойынша бағандардағы біріншілер доптарды алып, артындағы отырғандарға бастарынан өткізеді, содан кейін олар тұрып, бағанға қарай бұрылады. Допты алған адам оны басынан асыра береді, сосын орнынан тұрады, сонымен қатар бағанаға қарай бұрылады, т.б. Допты дұрыс беріп, допты түсірмеген баған жеңеді.

Карточка 21

«Өсімдіктер мен бұталарды бақылау»

Міндеті: кез келген ағаш пен бұтаның тірі тіршілік иесі екендігі туралы түсініктерін бекіту.

Бақылау барысы

Ағаштардың қалай қыстағанын тексеріңіз.

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

Учаскедегі ағаш төбесінің жағдайы қандай?

Тағы қандай өзгерістер болды?

Ауаның ластануынан ағаштар қалай зардап шегеді? (Тәждің шеттеріндегі бұтақтар өледі.)

Еңбек қызметі

Ағаштар мен бұталардың бұтақтарын кесу және байлау.

Міндеті: табиғатты аялауға тәрбиелеу.

Қимылды ойын

«Допты тап»

Міндеті: балалардың байқағыштығын, ептілігін дамыту.

Шарты: Барлық ойыншылар бір-біріне қарама-қарсы шеңберде тұрады. Бір ойыншы орталыққа айналады, бұл спикер. Ойыншылар қолдарын артына ұстайды. Бірінің қолына доп беріледі. Балалар бір-біріне допты арттарынан бере бастайды. Жүргізуші доп кімде екенін анықтауға тырысады. Ол ойыншылардың әрқайсысынан «қолдар» деп қолдарын көрсетуді сұрай алады. Ойыншы екі қолын алға созады, алақандарын жоғары көтереді. Доп кімде болса, не оны түсірген адам ортаға шығады, ал жүргізуші орнына келеді.

Карточка 22

«Итті бақылау»

Міндеті: жануарлар әлемі туралы білімдерін кеңейту.

Бақылау барысы

Бұл кім? (Ит.)

Ең үлкені қандай? (Үлкен кіші.)

Иттің шашы қандай? (Тегіс, сұр, қысқа.)

Итке кім қамқорлық жасайды? (Мастер.)

Балаларға К.Ушинскийдің «Ит ойнау» әңгімесін оқып, талқылаңыз.

Еңбек қызметі

Ауданда тәртіпті қалпына келтіру.

Міндеті: құлаған жапырақтарды тырмалауды және оларды зембілмен компост шұңқырына апаруды үйрену.

Қимылды ойын

«Карусель»

Міндеті: балалардың қозғалыс ырғағын және оларды сөзбен үйлестіру қабілетін дамыту.

Шарты: Ойыншылар шеңбер жасап тұрады. Педагог балаларға ұштары байланған бауды береді. Оң қолымен бауды ұстаған балалар солға бұрылып, өлеңді айтады: «Әрең, әрең, әрең, әрең дегенде, карусель айналдырды. Содан кейін айнала, айнала, бәрі жүгіреді, жүгіреді, жүгіреді ». Өлең мәтініне сәйкес балалар шеңбер бойымен жүріп, алдымен баяу, сосын жылдамырақ, сосын жүгіреді. Жүгіру кезінде тәрбиеші: «Жарайды» дейді. Балалар шеңбер бойымен 2 рет жүгіреді, тәрбиеші: «Бұрыл» деп қозғалыс бағытын өзгертеді. Ойыншылар шеңберге айналады, сол қолымен сымнан жылдам ұстап, басқа бағытта жүгіреді. Содан кейін тәрбиеші балалармен жалғастырады: «Тыныш, тыныш, оны жазбаңыз, карусельді тоқтатыңыз. Бір, екі, бір, екі, ойын бітті!». Карусельдің қимылдары барған сайын баяулауда. «Ойын аяқталды» дегенде балалар бауды жерге түсіріп, таралады.

Карточка 23

«Тастарды бақылау»

Міндеті: тастардың алуан түрімен және олардың қасиеттерімен таныстыру.

Бақылау барысы

Балабақша аумағында әртүрлі тастармен «сиқырлы қорапты» жасырыңыз.

Картадан тастардың орнын белгілеңіз.

Педагог балалармен қораптағы тастар туралы әңгімелеп, сұрақтарға жауап беруін сұрайды.

Сіздердің қаншаларыңыз тастарды тапты?

Бұл қай жерде болды?

Олар қандай болды?

Біздің балабақшаның аумағынан тастарды табуға болады ма?

Еңбек қызметі

Ауданды тазарту бойынша ұжымдық жұмыс.

Міндеті: зейінді белгілі бір объектілерге шоғырландыру, күш пен жылдамдықты біріктіру қабілетін бекіту.

Қимылды ойын

«Тышқан қақпан»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Ойыншылар екі тең емес топқа бөлінеді. Кіші шеңбер құрайды - «тышқан қақпан», қалған «тышқандар» - олар шеңбердің сыртында. Тышқан қақпағын бейнелейтін ойыншылар қол ұстасып, шеңбер бойымен жүре бастайды: «Ой, тышқандар қалай шаршады, олар бәрін кемірді, бәрін жеді. Абайлаңыздар, алаяқтар, біз сізге жетеміз. Біз сізге тышқан қақпандарын орнатамыз және барлығын қазір ұстаймыз ». Балалар тоқтап, қолдарын жоғары көтеріп, қақпаны құрайды. Тышқандар тышқан қақпанына кіріп-шығады. Тәрбиешінің айтуы бойынша: «қол шапалақтандар», шеңберде тұрған балалар қолдарын түсіріп, еңкейеді - тышқан қақпан тарс жабылды. Шеңберден жүгіріп шығуға үлгермеген ойыншылар ұсталды деп саналады. Ұсталған тышқандар шеңбер бойымен қозғалып, тышқан қақпағының көлемін үлкейтеді. Тышқандардың көпшілігі ұсталғанда, балалар рөлдерін ауыстырады.

Карточка 24
«Бұлтты бақылау»

Міндеті: жансыз табиғат құбылыстары туралы білімдерін бекіту.

Бақылау барысы

Аспанда түрлі жануарлар жүгіреді:

Аю, қасқыр, қоян, түлкі, шошқа.

Егер сіз қиялға бай болсаңыз,

Балалар, портретінді сол жерден табыңдар.

Педагог балаларға сұрақтар қояды.

Бұлттар дегеніміз не? Олар қандай түсті?

Олар неден жасалған? (Сансыз су тамшыларынан немесе мұз кристалдарынан.)

Ең үлкен бұлттар қандай?

Қандай бұлттар бізге жаңбыр жібереді?

Неліктен бұлттар аспанда қозғалады? (Олар желмен қозғалады.)

Еңбек қызметі

Бақшаны одан әрі жұмыс істеуге дайындау; қоқыстарды жинау, жолдарды сыпыру.

Міндеті: Бірлесіп жұмыс істеуге деген құштарлығын қалыптастыру.

Қимылды ойын

«Біз көңілді балалармыз»

Міндеті: қозғалыс белсенділігін дамыту.

Шарты: Балалар ойын алаңының бір жағында тұрады. Олардың алдынан сызық сызылады. Қарама-қарсы жаққа да сызық сызылады. Балалардың бүйірінде, ортада, екі қатардың арасында мұғалім тағайындаған қақпан бар. Балалар бір ауыздан: «Біз көңілді балалармыз, жүгіргенді, секіргенді жақсы көреміз, жарайды, бізді қуып жетіп көріңіз. Бір, екі, үш, ұста!» «Ұста» деген сөзден кейін балалар ойын алаңының арғы жағына жүгіреді, ал жүгіргендерді қуып жетеді. Ойыншы сызықты кесіп өткенге дейін қақпанға тиген адам ұсталды деп есептеледі және қақпанның жанына отырады. 2-3 жүгіруден кейін ұсталғандары қайталанып, жаңа қақпан тандалады.